

มาตรฐานการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในประชาคมอาเซียน Educational Administration Standards for Asian Schools

Received: May 31, 2019

Revised: July 12, 2019

Accepted: July 15, 2019

วรกาญจน์ สุขสดเขียว*

Vorakarn Suksodkiew

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในประชาคมอาเซียน เป็นการวิจัยเชิงอนาคตด้วยเทคนิค EDFR กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษารวม 10 ประเทศ จำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) การสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในประชาคมอาเซียน 2) แบบสอบถามปลายปิดสำหรับผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมตอบในรอบที่ 2 เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท จำนวน 25 ข้อกระทง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วย ค่าฐานนิยม มัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่ามาตรฐานการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในประชาคมอาเซียนมี ดังนี้

1. ด้านการบริหารวิชาการ ภาครัฐในประชาคมอาเซียนควรจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะภาษาทั้งภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียน พัฒนาสื่อการเรียนการสอน เรียนรู้ด้านพหุวัฒนธรรมและประเพณี การศึกษาต่อ โอนหน่วยกิต และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างมิตรสัมพันธ์ที่ดี

2. ด้านการบริหารงบประมาณ ภาครัฐในประชาคมอาเซียนควรสนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากร และสินทรัพย์ เพื่อการจัดการศึกษาโดยการกระจายอำนาจการบริหารงบประมาณและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน สถานประกอบการ หน่วยงานในท้องถิ่นสนับสนุนการจัดการศึกษา

3. ด้านการบริหารงานบุคลากร ภาครัฐในประชาคมอาเซียนควรจัดอบรมพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรเพื่อแลกเปลี่ยนมาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษหรือภาษา ในกลุ่มสมาชิกประชาคมอาเซียน เพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันและใช้เทคโนโลยี ดิจิทัล สารสนเทศ ที่ทันสมัยเหมาะสม

4. ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไป ภาครัฐในประชาคมอาเซียนควรปลูกฝังทัศนคติการเป็นส่วนหนึ่งในประชาคมอาเซียน พัฒนาแหล่งเรียนรู้อาเซียนศึกษาในสถานศึกษา พัฒนาเทคโนโลยี ดิจิทัล ให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 สถานศึกษามีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการอนุรักษ์พลังงาน มีระบบดูแลและปกป้องนักเรียนที่มีความบกพร่องด้านการเรียนรู้ให้พัฒนาเต็มศักยภาพ

คำสำคัญ : มาตรฐานการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน/ ประชาคมอาเซียน

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The purpose of this research was to study the Educational Administration Standards for Asian Schools. The research implementation had two phases. First, research was conducted by the Ethnographic Delphi Futures Research (EDFR) technique. Second, the samples from 21 experts in education utilizing two instruments were collected. The data included: 1) In depth interview; based on Standard for Asian Schools. 2) The data form the same experts using Likert 5 Rating Scale questionnaire with 25 items. The statistical used for analyzing the data were Mode, Median, and Inter quartile range and Content Analysis. The results the Educational Administration Standards for Asian Schools were found that:

1. Academic Affairs administration consists of : Standardized of the Basic Education's Curriculum should be prepared for the learning and teaching process to encourage analytical skills, by promoting the activities that use English and ASEAN languages for learning to develop, integrate knowledge to create products or innovations in education. Orient the educational guideline inclusive of multicultural and customs standards. Students can attend or transfer credits in ASEAN community. There should be an exchange of administrators, teachers, educational personnel and students In order to enhance knowledge and develop good relationships.

2. Budget administration consists of : Governments in ASEAN countries should provide resources and assets for supporting the education sector's for sufficiency by using decentralization budgeting system (Performance-Based Budgeting : PBB). Stakeholder can be participate transparently and support in educational management to achieve the objectives.

3. Human resource administration consists of : Personal development with providing educational knowledge and skill by promoting activities with English and other ASEAN languages, developing the instructional digital technology with the same standards in ASEAN countries school.

4. General management consists of : General management in school consists of cultivation the practical and prepares student to be a part of the ASEAN community. Should provide resource center about ASEAN community in school. Self-study and features of technology have to be same standard in the ASEAN community and provided learning and environmental conditions conducive to energy conservation Student caring program is important for help and protect students who are learning disabilities to enhance their full potential.

Keywords : Educational Administration Standards Basic Schools/ Asian Community

บทนำ

คุณภาพการของทรัพยากรมนุษย์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศสามารถแข่งขันได้ในระดับมาตรฐานสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบัน มีความเคลื่อนไหวทั้งด้านความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการสื่อสารข้อมูลสารสนเทศที่รวดเร็วหลากหลาย ส่งผลให้โลกปัจจุบันเข้าสู่ยุคไร้พรมแดนซึ่งเป็นยุคของสังคมฐานความรู้ ประเทศต่างๆในโลกต่างเห็นความสำคัญในการปฏิรูประบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาพลเมืองในประเทศของตนให้มีคุณภาพเทียบเคียงประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งทางเศรษฐกิจสังคม การปฏิรูปการศึกษาจนเป็นประเทมหาท่านาสง ผลให้ประชากรมีคุณภาพชีวิตที่ดี เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร ฟินแลนด์ ญี่ปุ่น สิงคโปร์ เป็นต้น จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ประเทศที่กำลังพัฒนาต่างเร่งใช้ยุทธศาสตร์ เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อนบ้านโดยร่วมกันผนึกกำลังสร้างแนวร่วมพัฒนาความเข้มแข็ง ในกลุ่มประเทศของตนในทุกกระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับทวิภาคี ไตรภาคี อนุภูมิภาคหรือระดับภูมิภาค เริ่มจากปี พ.ศ. 2558 สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nation : ASEAN) หรืออาเซียนได้รวมตัวกันเป็นภูมิภาคเดียวก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการ จำนวน 10 ประเทศ มีการจัดทำเป็นกฎบัตรอาเซียนประกอบด้วย บรูไนดารุสซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประเทศมาเลเซีย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ประเทศไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดยมีสัญลักษณ์อาเซียน คือ “ต้นข้าวสีทอง 10 ต้นมัดรวมกันไว้” หมายถึง ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รวมกันเพื่อมิตรภาพและความ เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันโดยกำหนดให้สีที่ปรากฏในสัญลักษณ์ของอาเซียนเป็นสีที่สำคัญของธงชาติของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อการก้าวไปข้างหน้าสู่ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวและเป็นประชาคมที่สงบสุขและเจริญรุ่งเรือง โดยร่วมมือส่งเสริมวัฒนธรรมร่วมกันเพื่อให้ประชาคมอาเซียนมีบทบาทและเป็นกลไกสำคัญในระดับภูมิภาคและเวทีโลกนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ลดความยากจน และส่งเสริมให้อาเซียนปรับตัวเพื่อเพิ่มความสามารถทางการแข่งขันและสามารถเผชิญหน้าต่อความท้าทายของโลก การปฏิรูปการศึกษาในประชาคมอาเซียนจึงเป็นก้าวสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กและเยาวชนไทยให้สามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอย่างมีสติรู้เท่าทันสถานการณ์ รวมถึงความสามารถในการรับมือกับปัญหาใหม่ๆ ระดับโลกที่ส่งผลกระทบต่อภูมิภาคอาเซียน ความเป็นหนึ่งเดียวของอาเซียนเท่านั้นที่จะสามารถพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง ความมั่นคง สังคมและวัฒนธรรมรวมถึงการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งเป็นการปลูกฝังค่านิยมแนวคิดและรากฐานสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งและความเจริญรุ่งเรืองให้กับภูมิภาคอาเซียนให้ขับเคลื่อนและเชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่องโดยใช้ประโยชน์จากวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีและความร่วมมือเพื่อพัฒนา มาตรฐานการศึกษาในประชาคมอาเซียนต่อไป

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้นประเทศในกลุ่มสมาชิกของประชาคมอาเซียนทุกประเทศนั้น ต่างพร้อมให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาในประเทศของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมสนับสนุนการปฏิรูปการศึกษา โดยการกระจายอำนาจอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างให้ระบบการจัดการศึกษาเป็นส่วนสำคัญในการสร้างประเทศให้มีความก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม โดยให้ความสำคัญกับการกำหนดนโยบายให้การศึกษาสามารถจัดความยากจนและก้าวพ้นความด้อยโอกาสในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมประเทศชาติ ในขณะเดียวกันรัฐบาลได้กำหนดให้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการยกระดับการแข่งขันของประเทศสู่ระดับสากลทั้งนี้จากการรายงานการวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียน พบว่าทุกประเทศในอาเซียนต่างปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาของประเทศตั้งแต่ระดับกฎหมายสูงสุดของประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมีการจัดทำกฎหมายว่าด้วยการศึกษาสอดคล้องรองรับแผนยุทธศาสตร์พัฒนาการศึกษาแห่งชาติ เช่นเดียวกับประเทศไทยที่มีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ถือเป็นแผนแม่บทหลักในการพัฒนาประเทศที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นกฎหมายมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2559 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2564 นั้น มีหลักการสำคัญคือ “ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาค้นหาให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะมีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะองค์กรหลัก ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคนของประเทศ ได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว ดังนั้นภายใต้วิสัยทัศน์ “มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม” ของแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) จึงได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์และวางเป้าหมายที่สามารถตอบสนองต่อการพัฒนาที่สำคัญในด้านต่างๆ เพื่อมุ่งหวังให้คนไทยมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศในอนาคต ซึ่งตอบสนองการพัฒนาในด้านคุณภาพและด้านการตอบโจทย์บริบทที่เปลี่ยนแปลงซึ่งตอบสนองการพัฒนา ในด้านคุณภาพเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของประเทศ และมีองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมสนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน สิ่งที่สมาชิกประชาคมอาเซียนต้องการคือความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนทางวิชาการ ด้านการจัดการศึกษาและมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาในประชาคมอาเซียนซึ่งจะเกิดขึ้นเป็นจริงได้ได้ด้วยการที่ทุกภาคส่วนต้องจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยร่วมกันสร้างความเข้มแข็งและมุ่งเน้นภารกิจการพัฒนาทางการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อพัฒนาคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพที่เท่าเทียมกัน แต่เนื่องจากความไม่พร้อมในด้านงบประมาณ การบริหาร การศึกษาและการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน จึงส่งผลให้คุณภาพการศึกษาในแต่ละประเทศสมาชิกของประชาคมอาเซียนยังไม่มีมาตรฐานที่เท่าเทียมกัน จากข้อมูลสภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum : WEF) เปรียบเทียบลำดับการศึกษาไทย ในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ปี 2012-2015 พบได้ว่าคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยและประเทศในกลุ่มสมาชิกประชาคมอาเซียนไม่เท่าเทียมกันนั้นมีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่เท่าเทียมกัน

WORLD ECONOMIC FORUM		เปรียบเทียบดัชนีคุณภาพการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน		จากรายงาน Global Competitive Report 2014-2015		โดย World Economic Forum			
คุณภาพการศึกษาระดับพื้นฐาน		คุณภาพระบบอุดมศึกษา		คุณภาพ คณิต-วิทย์		GDP ต่อหัวประชากร			
อันดับ*	ประเทศ	อันดับ*	ประเทศ	อันดับ*	ประเทศ	อันดับ*	มูลค่า(usd)	ประเทศ	
1 (3)	สิงคโปร์	1 (3)	สิงคโปร์	1 (1)	สิงคโปร์	1 (8)	54,776	สิงคโปร์	
2 (17)	บรูไน	2 (19)	มาเลเซีย	2 (27)	มาเลเซีย	2 (62)	10,548	มาเลเซีย	
3 (33)	มาเลเซีย	3 (32)	บรูไน	3 (29)	บรูไน	3 (79)	5,674	ไทย	
4 (55)	อินโดนีเซีย	4 (36)	อินโดนีเซีย	4 (35)	อินโดนีเซีย	4 (197)	3,519	อินโดนีเซีย	
5 (76)	ฟิลิปปินส์	5 (40)	ฟิลิปปินส์	5 (80)	ไทย	5 (103)	2,790	ฟิลิปปินส์	
6 (79)	ลาว	6 (57)	ลาว	6 (85)	เวียดนาม	6 (108)	1,902	เวียดนาม	
7 (86)	ไทย	7 (76)	กัมพูชา	7 (90)	ลาว	7 (114)	1,477	ลาว	
8 (97)	เวียดนาม	8 (78)	ไทย	8 (96)	ฟิลิปปินส์	8 (126)	1,016	กัมพูชา	
9 (106)	กัมพูชา	9 (98)	เวียดนาม	9 (102)	กัมพูชา	9 (129)	869	พม่า	
10 (143)	พม่า	10 (125)	พม่า	10 (134)	พม่า				

* อันดับหมายถึง อันดับอาเซียน (อันดับโลก จาก 144 ประเทศ)

ที่มา : สภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum : WEF), **เปรียบเทียบลำดับการศึกษาไทยในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ปี 2012-2015** จากรายงานของ WEF เข้าถึงเมื่อ 12 สิงหาคม 2560, เข้าได้จาก <http://nhgoovaerts.blogspot.com/2016/03/blog-post.html>

จากตารางเปรียบเทียบดัชนีคุณภาพการศึกษาไทยและประเทศในกลุ่มสมาชิกประชาคมอาเซียน ประกอบกับความสำคัญด้านความร่วมมือในการจัดการศึกษา เพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในประชาคมอาเซียน นอกจากนี้การพัฒนาคุณภาพการศึกษา สร้างความเท่าเทียมในการเข้าถึงศึกษาและเพื่อให้ระบบการจัดการศึกษามีความยืดหยุ่นเพื่อความยั่งยืน ซึ่งเน้นความสำคัญไปที่รัฐบาล ในภูมิภาคอาเซียนต้องจัดให้มีการศึกษาสำหรับประชาชนทุกคนโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายเป็นเวลา 15 ปี แต่นโยบายดังกล่าวยังคงมีอุปสรรคและความท้าทายอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้ที่ย้ายถิ่นในพื้นที่ห่างไกล ผู้วิจัยดำรงตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายบริหารและอาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีโอกาสร่วมเป็นคณะกรรมการของสำนักพัฒนานวัตกรรม การจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้นำนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โอลิมปิกระหว่างประเทศ (International Mathematics and Science Olympiad : IMSO) มีโอกาสได้ร่วมงานกับผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาทั้งในกลุ่มประเทศอาเซียนและกลุ่มอื่นๆ รวมทั้งได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการจัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานของ

แต่ละประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2558 ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดและตระหนักในความสำคัญของบทบาทการจัดการศึกษาของประเทศไทยและของประเทศสมาชิกในกลุ่มประชาคมอาเซียน เกี่ยวกับมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในประชาคมอาเซียน โดยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อทราบมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในประชาคมอาเซียน สำหรับการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในประชาคมอาเซียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อทราบมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในประชาคมอาเซียน

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตโดยการศึกษาวิจัยเพื่อทราบมาตรฐาน การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในประชาคมอาเซียน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการในประเทศสมาชิกของประชาคมอาเซียนจำนวน 10 ประเทศ

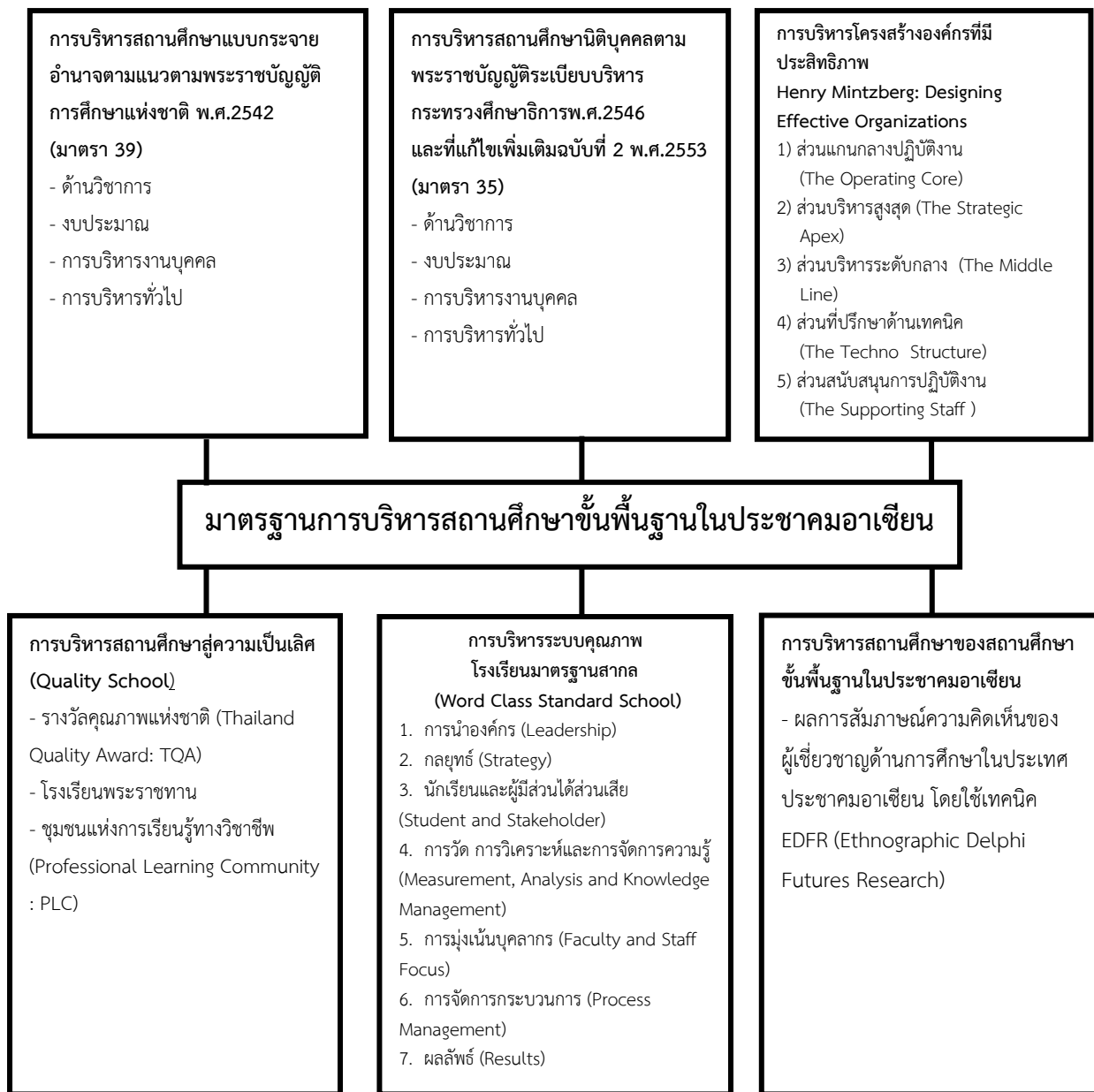
กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษามาตรฐานการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในประชาคมอาเซียน เพื่อกำหนดขอบเขตให้ครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้

1. การบริหารสถานศึกษาแบบกระจายอำนาจตามแนวตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (มาตรา 39) ให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา คือ 1) ด้านวิชาการ 2) งบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารทั่วไป
2. การบริหารสถานศึกษารูปแบบนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2553
3. โครงสร้างและกระบวนการบริหารจัดการองค์กรที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบโครงสร้างขององค์กรที่มีประสิทธิภาพ ของเฮนรี มินซ์เบิร์ก (Henry Mintzberg)
4. การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ (Quality School) รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award: TQA) โรงเรียนพระราชทาน ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)
5. การบริหารระบบคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล (Word Class Standard School)
6. การบริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในประชาคมอาเซียน ประกอบด้วยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาในประเทศประชาคมอาเซียน เกี่ยวกับมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในประชาคมอาเซียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย มีรายละเอียดดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แผนภูมิกรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

มาตรฐาน หมายถึง การกำหนดแนวปฏิบัติในการบริหารโรงเรียน

การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การจัดโครงสร้างและกระบวนการบริหารโรงเรียนตามภารกิจ ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไปของโรงเรียน โดยมีโครงสร้างและสายการบังคับบัญชา ที่บ่งบอกถึงอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบที่สัมพันธ์อย่างเป็นทางการภายในโรงเรียน และแสดงความชัดเจนด้านการประสานงานและการสื่อสารองค์กร โดยสามารถแสดงตำแหน่งรูปแบบโครงสร้างหรือแผนผังได้ สำหรับโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รวม 12 ปี ในโรงเรียนของประชาคมอาเซียน

ประชาคมอาเซียน หมายถึง องค์การทางภูมิรัฐศาสตร์และองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีประเทศสมาชิกทั้งหมด 10 ประเทศ ได้แก่ ประเทศบรูไนดารุสซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ประเทศมาเลเซีย สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ ประเทศไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ข้อจำกัดของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงอนาคต EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาในประเทศประชาคมอาเซียน จำนวน 21 คน ในระหว่างปี พ.ศ. 2558 ถึง พ.ศ.2560 จึงมีข้อจำกัดของการวิจัยในเรื่องจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ให้การสัมภาษณ์ ส่งผลให้ได้รูปแบบไม่หลากหลายแต่คงมีความสอดคล้องร้อยรัดกันในแนวทางการดำเนินการบริหารโรงเรียนขั้นพื้นฐานในประเทศประชาคมอาเซียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงอนาคต ใช้เทคนิคการวิจัย EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) ประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรในงานวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาซึ่งเป็นคณะกรรมการและเป็นตัวแทนของประเทศในกลุ่มประชาคมอาเซียนรวม 10 ประเทศ ที่เข้าร่วมในการแข่งขันวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ โอลิมปิก ระหว่างประเทศ ปี พ.ศ.2558-2560 (International Mathematics and Science Olympiad : IMSO) โดยผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) คือ ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาของสมาชิกในกลุ่มประชาคมอาเซียน ทั้งในและต่างประเทศ รวม 10 ประเทศ ทั้งหมด 21 คน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ จำนวน 9 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาในประเทศไทยจำนวน 12 คน (อาจารย์มหาวิทยาลัย 4 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 4 คน ผู้เชี่ยวชาญจากกระทรวงศึกษาธิการ 4 คน)

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ เชิงลึกความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับมาตรฐานการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในประชาคมอาเซียน โดยใช้เทคนิคแบบ EDFR สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าฐานนิยม (Mode) ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) และในส่วนที่เป็นข้อคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

พบว่ามาตรฐานการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในประชาคมอาเซียนมี 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารวิชาการ ภาครัฐในประชาคมอาเซียนควรจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ พร้อมทั้งส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียนอื่นๆ เพื่อให้นักเรียนคุ้นเคยกับการใช้สื่อสารมากขึ้น ครูผู้สอนมีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน นักเรียนมีโอกาสศึกษาการเรียนรู้วัฒนธรรมและประเพณีและสามารถเข้าศึกษาต่อและโอนหน่วยกิตได้โดยมีการตกลงร่วมมือกัน รวมทั้งมีโครงการการแลกเปลี่ยนผู้บริหาร ครูบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนในช่วงปิดภาคเรียนเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางการศึกษาและเสริมสร้างมิตรสัมพันธ์ที่ดีให้เป็นมาตรฐานเดียวกันในประชาคมอาเซียน

2. ด้านการบริหารงบประมาณ ภาครัฐในประชาคมอาเซียนควรให้การสนับสนุน งบประมาณ ทรัพยากรและสินทรัพย์อย่างเพียงพอ เพื่อการพัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนด้วยการกระจายอำนาจการบริหารจัดการ กฎระเบียบและวิธีการบริหารจัดการด้านงบประมาณในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในระดับขั้นพื้นฐาน ให้เพียงพอและเหมาะสม เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน สถานประกอบการและหน่วยงานในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนาการศึกษา โดยประเทศที่มีมาตรฐานและความพร้อมในระดับสูงกว่าควรให้การสนับสนุนงบประมาณหรือทรัพยากรในด้านการบริหารสถานศึกษาให้กับประเทศในประชาคมอาเซียนที่มีความพร้อมระดับน้อยกว่า เพื่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้มาตรฐานเทียบเคียงกัน

3. ด้านการบริหารงานบุคลากร ภาครัฐในประชาคมอาเซียนควรจัดอบรมพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพระดับเดียวกัน ในประชาคมอาเซียน ที่สำคัญควรส่งเสริมบุคลากรให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศ ในกลุ่มสมาชิกเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและจัดให้มีการวางแผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกัน ในประชาคมอาเซียน นอกจากนี้ควรจัดให้มีการส่งเสริมการศึกษาครูงานในกลุ่มสมาชิกประชาคมอาเซียน พร้อมทั้งมีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้กับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในประชาคมอาเซียน

4. ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไป ภาครัฐในประชาคมอาเซียนควรมีการปลูกฝังทัศนคติให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการเป็นส่วนหนึ่งในสมาชิกประชาคมอาเซียน โดยจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้อาเซียนศึกษาในสถานศึกษาทุกแห่ง ที่สำคัญในยุคศตวรรษที่ 21 สถานศึกษาทุกแห่งควรมีการนำ

เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาและกำหนดให้มีคุณภาพมาตรฐานที่ใกล้เคียงกันในประชาคมอาเซียนเพื่อให้นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้สถานศึกษาควรจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญสถานศึกษาควรกำหนดมาตรการในการให้ความเอาใจใส่มีระบบดูแลช่วยเหลือและปกป้องนักเรียน ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ให้มีความพัฒนาการเต็มศักยภาพ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. ด้านการบริหารวิชาการ ภาครัฐในประชาคมอาเซียนควรดำเนินการดังนี้ จัดทำหลักสูตรการสอนระดับขั้นพื้นฐานให้เป็นมาตรฐานเดียวกันในประชาคมอาเซียน และจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการวิเคราะห์ รวมทั้งส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษและภาษาอาเซียนในชีวิตประจำวัน เพื่อให้นักเรียนคุ้นเคยมากขึ้น ควรพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้เป็นมาตรฐานเดียวกันในประชาคมอาเซียน โดยให้ความสำคัญกับแนวทางการศึกษาเพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรมและประเพณีของประเทศในประชาคมอาเซียน เปิดโอกาสให้นักเรียนในประชาคมอาเซียนสามารถเข้าศึกษาและโอนหน่วยกิตระหว่างสถานศึกษาในประชาคมอาเซียน ควรจัดให้มีโครงการการแลกเปลี่ยน ผู้บริหาร ครูบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนในช่วงปิดภาคเรียน เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางการศึกษาและเสริมสร้างมิตรสัมพันธ์ที่ดี ในประชาคมอาเซียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศรี เณรจาและวัชร ชูชาติ (Nanjatee and Chuchart, 2017) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ต้องมีการวางระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรที่มีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่ององค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในทศวรรษหน้าของ พรพรรณ อินทรประเสริฐ (Intraprasert, 2007: abstract) พบว่า มีองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างกระบวนการบริหารงานวิชาการ ด้านโครงสร้างและกระบวนการบริหารงานบุคลากร ด้านโครงสร้างและกระบวนการบริหารงานงบประมาณ ด้านโครงสร้างและกระบวนการบริหารงานกำกับติดตาม ด้านโครงสร้างและกระบวนการบริหารการจัดองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิศักดิ์ นันทวิทย์ และสัจจวรรณ ทรรพสุ (Nuntawit and Darbavasu, 2015: 21) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 มีรูปแบบการบริหารงานบุคลากรที่ประกอบด้วย การจัดโครงสร้างบริหารงานบุคลากรของสถานศึกษาเป็นฝ่ายงานกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือกลุ่มพัฒนาผู้เรียน มีการวางแผน บริหารและจัดการงานด้านบุคลากรในการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบตามความถนัดสนใจและประสิทธิภาพของบุคลากรในการปฏิบัติงาน มีการพัฒนาศักยภาพงานของบุคลากรให้สอดคล้องกับแผนการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับเคนิ แอลบริคและ พิชิล่า ไฮสเรตเตอร์ (Keni L. and Pricilla W., 1999) ได้วิจัยเรื่องการบริหาร

โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่าการบริหารสถานศึกษาเป็นฐาน ที่ประสบความสำเร็จได้ต้องพัฒนาความรู้และทักษะเพื่อให้ทุกคนในโรงเรียนมีศักยภาพที่จะเปลี่ยนแปลงและสามารถแลกเปลี่ยนองค์ความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนซึ่งกันและกัน ผู้บริหารและครูต้องมีภาวะผู้นำร่วมกันและผู้บริหารควรมีบทบาทในเรื่องการจัดการและอำนวยความสะดวก เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในขณะที่ครูต้องรับผิดชอบในเรื่องการเรียนการสอน ให้มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสภาพสังคมในอนาคตและปฏิบัติตามแนวทางการใช้คู่มือปฏิบัติงานข้าราชการครูของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีขอบข่ายและภารกิจของสถานศึกษาด้านงานบริหารวิชาการ มีภาระงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสอดคล้องกับรายงานสภาพการณ์การศึกษาไทยในเวทีโลกว่าการจะสร้างพลเมืองที่มีความคิดอ่าน อุปนิสัยใจคอ ทักษะและความรู้แบบใหม่ที่จะใช้งานในโลกศตวรรษที่ 21 จะประสบความสำเร็จได้นั้นสิ่งที่สำคัญคือ ต้องเปลี่ยนแปลงความคิด ครู วิธีการสอน การบริหารจัดการ หลักสูตรและ การวัดและประเมินผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการผลิตคนที่มีความรู้ ทักษะ ที่จำเป็นและต้องการในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีความแตกต่างจากศตวรรษที่ 20 แนวทางการปฏิรูปการศึกษาไทยให้ก้าวทันโลกในศตวรรษที่ 21 นั้น หลักสูตรและการจัดการเรียนต้องเปลี่ยนแปลงเป็นการเรียนรู้แบบสัมมนา ทดลองทำโครงการ ทำวิจัย การทำความเข้าใจปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาที่ผู้เรียนจะต้องมีความรู้จากการอ่านและค้นคว้า เรียนรู้ด้วยตัวเองมากขึ้น ครูต้องเปลี่ยนจากผู้บรรยายเป็นโค้ช (Coach) หรือเป็นผู้เอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ ส่วนนักเรียนต้องฝึกการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประยุกต์ใช้โดยการฝึกภาคปฏิบัติ การวิจัย การทำโครงการแก้ปัญหา การฝึกทำงานเป็นทีมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหลักสูตรวิชาพื้นฐานที่สำคัญ

2. ด้านการบริหารงบประมาณ ภาครัฐในประชาคมอาเซียนควรดำเนินการดังนี้ ควรให้การสนับสนุนงบประมาณทรัพยากรและสินทรัพย์อย่างเพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษาซึ่งเป็นการพัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน ที่ต้องการการกระจายอำนาจ การบริหารจัดการ กระจายและวิธีการบริหารจัดการด้านงบประมาณในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในระดับขั้นพื้นฐาน โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน สถานประกอบการและหน่วยงานในท้องถิ่นสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนาการศึกษา โดยประเทศที่มีมาตรฐานและความพร้อมในระดับสูงควรให้การสนับสนุนงบประมาณหรือทรัพยากรในด้านการบริหารสถานศึกษาให้กับประเทศในประชาคมอาเซียนที่มีความพร้อมระดับที่น้อยกว่า เพื่อให้สถานศึกษามีมาตรฐานเทียบเคียงกัน สอดคล้องกับ เคนี แอลบริคและพริซิลลา โฮสเรตเตอร์ (Ken L. and Pricilla W., 1999) ที่กล่าวว่า การบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (SBM) เป็นการกระจายอำนาจการควบคุมจากส่วนกลางไปยังชุมชนและสถานศึกษา โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษาซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง สมาชิกในชุมชน และในบางสถานศึกษาได้จัดให้มีตัวแทนนักเรียนร่วมเป็นกรรมการด้วย โดยมอบอำนาจในการควบคุมบริหารจัดการกับทุกสิ่งที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา การมีผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารย่อมสร้างความรู้สึกในการเป็นเจ้าของสถานศึกษามากขึ้นและทำให้ผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นที่ยอมรับได้มากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของเซง ยิน ชอง (Cheng, Yin Cheong, 1996)

ที่กล่าวว่าการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (SBM) ทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนคณะครู ผู้ปกครอง ชุมชน มารวมตัวกันเพื่อทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษามีโอกาสจัดการศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดและมีความยั่งยืนในการพัฒนาสอดคล้องกับเคนนิ แอลบริคและ พิชิล่า โฮสเรตเตอร์ (Keni L. and Pricilla W., 1999) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (SBM) ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จได้ต้องกระจายอำนาจไปยังส่วนต่างๆ ทุกระดับ โดยต้องสร้างเครือข่ายของการตัดสินใจในระดับสายชั้น เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมมากที่สุดโดยไม่มีการกระจายอำนาจไปยังคณะกรรมการหรือผู้บริหารกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง มีการบริหารงานโดยรวมรวมทรัพยากรจากภายนอกผ่านกระบวนการร่วมมือขององค์กรเครือข่ายวิชาชีพและชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศรี เณรจาทิและวัชร ชูชาติ (Nanjatee and Chuchart, 2017) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 นั้นจะต้องมีการวางระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนการพัฒนากระบวนการบริหารบุคคลภาครัฐควรกำหนดนโยบายการผลิตบุคลากรด้านการศึกษากับสถาบันการศึกษาที่ผลิตครูให้มีความสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของสถานศึกษาในภาพรวมของประเทศสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิศักดิ์ นันทวิทย์และ สัจจวรรณ ทรพรพสุ (Nuntawit and Darbavasu, 2015: 21) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ผลการวิจัยพบว่าด้านรูปแบบการบริหารงานงบประมาณ ประกอบด้วยการจัดทำแผนและโครงการให้มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดและงบประมาณที่ได้รับและส่งเสริมต่อการจัดการศึกษา การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการตรวจสอบ กำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เอื้อต่อการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เน้นความโปร่งใสและตรวจสอบได้ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา สถานศึกษาควรสร้างความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ชุมชน ภาครัฐและเอกชนหรือบุคคลที่มีศักยภาพ เน้นการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย ผู้บริหารมีศักยภาพในการระดมทรัพยากร มีการประชาสัมพันธ์ผลงานของสถานศึกษาและนักเรียนเพื่อสร้างแรงจูงใจ

3. ด้านการบริหารงานบุคลากร ภาครัฐในประชาคมอาเซียนควรดำเนินการดังนี้ ควรจัดอบรมพัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพระดับเดียวกันในประชาคมอาเซียน ที่สำคัญควรส่งเสริมบุคลากรให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศในกลุ่มสมาชิกเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและจัดให้มีการวางแผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันในประชาคมอาเซียน นอกจากนี้ควรจัดให้มีการส่งเสริมการศึกษาครูงานในกลุ่มสมาชิกประชาคมอาเซียนด้วยกันโดยจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนให้กับสถานศึกษา

.....

ขั้นพื้นฐานในประเทศสมาชิก สอดคล้องกับพิณสุตา สิริธรงค์ศรี (Siridhrungsri, 2009) ได้สรุปภาพอนาคตของ คนไทยที่พึงประสงค์ไว้คือ 1) ด้านร่างกาย มีสุขภาพดีและรู้จักรักษาสุขภาพให้แข็งแรงตามช่วงวัยและว่องไว ในการทำงาน 2) ด้านจิตใจ มีสุขภาพจิตที่ดี มีจิตใจเข้มแข็งไม่หวั่นไหวต่อวิกฤติการณ์ได้ง่ายทั้งวิกฤติการณ์ ส่วนตนและสังคม 3) ด้านอารมณ์ มีอารมณ์ดี มั่นคงบนพื้นฐานของการขัดเกลาและยึดมั่นทางศาสนา มีศีลธรรม คุณธรรมและจริยธรรม 4) ด้านสังคมสามารถปรับตัวและเข้ากับผู้อื่นได้ มีจิตสาธารณะและจิตอาสา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจ มีความสามัคคีเป็นคนดี มีอาชีพและมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 5) ด้าน ความรู้ มีความรู้ในสาระวิชาและงานที่รับผิดชอบมีความรู้เชิงสหวิทยาการ รู้ไกล รู้กว้าง รู้ลึกในศาสตร์ สาขาวิชาที่ตนถนัดและใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาตนและพัฒนางานในยุคของเศรษฐกิจสังคม ฐานความรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ มีความใฝ่รู้ รักการอ่าน รักการเรียนรู้และแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอด ชีวิต 6) ด้านทักษะและความสามารถ มีทักษะและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การสื่อสารได้หลายภาษา เพื่อเป็นช่องทางแสวงหาและพัฒนาความรู้และอาชีพ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การทำงาน การจัดการทั้ง การจัดการตนเองและการจัดการความรู้ ทักษะชีวิต มีความขยันหมั่นเพียร ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย อดทนและ มุ่งมั่นในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จประหยักรู้จักถ่วงถ่วงและเลือกดำเนินชีวิตที่ถูกต้องและเหมาะสม มีความสามารถในการแก้ปัญหาทั้งเฉพาะหน้าและปัญหาระยะยาว 7) ด้านเจตคติและค่านิยม มีเจตคติและ ค่านิยมของการเป็นพลเมืองและพลโลกที่ดี รักความเป็นประชาธิปไตย พร้อมเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลง 8) ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มองการณ์ไกลและใช้ประโยชน์จาก ความคิดริเริ่ม สร้างนวัตกรรมและนำไปสู่เป้าหมายอนาคตได้

4. ด้านการบริหารงานบริหารทั่วไป ภาครัฐในประชาคมอาเซียนควรดำเนินการดังนี้ ควรมีการ ปลุกฝังนักเรียนให้ตระหนักถึงความสำคัญของการเป็นส่วนหนึ่งในประชาคมอาเซียนโดยจัดตั้งและพัฒนา แหล่งเรียนรู้อาเซียนศึกษาในสถานศึกษาที่สำคัญในยุคศตวรรษที่ 21 ควรมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการ จัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาและกำหนดให้มีคุณภาพที่ใกล้เคียงกันในประชาคมอาเซียนเพื่อ ให้นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้สถานศึกษาควรจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม ที่เอื้อต่อการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีมาตรการกำหนดการเอาใจใส่ดูแล ช่วยเหลือและปกป้องนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศรี เณรจาทิ และ วัชร ชูชาติ (Nanjatee and Chuchart, 2017) ได้ทำการวิจัยเรื่ององค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาและ สร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและยืนยันรูปแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ที่มีความเหมาะสม มี 5 องค์ประกอบคือ การวางระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การพัฒนา หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้โดยมีวิจัยเป็นฐาน การบริหารจัดการทรัพยากรและงบประมาณอย่าง มีประสิทธิภาพ การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร และการพัฒนาระบบ ข้อมูลและสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรและงบประมาณต้องมีการวางระบบการบริหารและพัฒนา องค์กรอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การพัฒนาระบบบริหารบุคคลนั้นภาครัฐควรกำหนดนโยบายการผลิต

บุคลากรด้านการศึกษากับสถาบันการศึกษาที่ผลิตครูให้มีความสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของสถานศึกษาในภาพรวมของประเทศภาครัฐมีการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงให้กับบุคลากรโดยจัดทำเป็นแผนระยะ 5 ปี สอดคล้องกับ เคนิ แอลบริค และ พิชิล่า โฮสเรตเตอร์ (Keni L. and Pricilla W., 1999) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่าการบริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จได้ต้องพัฒนาความรู้และทักษะเพื่อให้ทุกคนมีศักยภาพที่จะเปลี่ยนแปลงและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนซึ่งกันและกัน ผู้บริหารและครูต้องมีภาวะผู้นำร่วมกัน แต่ผู้บริหารจะต้องมีบทบาทในเรื่องการจัดการและอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในขณะ ที่ครูจะต้องรับผิดชอบในเรื่องการเรียนการสอน สอดคล้องกับปรเมธี วิมลศิริ (Vimonsiri, 2016) ได้กล่าวไว้ว่าเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” นำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุขและสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูงเป็นประเทศพัฒนาแล้วและสร้างความสุขของคนไทยสังคมมีความมั่นคงเสมอภาคและเป็นธรรมตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ คือ แผนการพัฒนาประเทศ ที่จะกำหนดกรอบและแนวทางการพัฒนาให้หน่วยงานของรัฐทุกภาคส่วนทำตามแบ่งยุทธศาสตร์ออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านความมั่นคง ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ สอดคล้องกับจินตนา สุขเจ้านันท์ (Sujjanun, 2013) ได้วิเคราะห์และสังเคราะห์ ภาพอนาคตการศึกษาไทยที่พึงประสงค์ ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษานั้นต้องมีวิสัยทัศน์ ความรู้ คุณธรรม ทักษะและเจตคติที่ดีต่อการศึกษา ผ่านกระบวนการเรียนรู้และประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพอย่างเชี่ยวชาญ มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคมและประเทศชาติเป็นผู้ทันโลก ทันเหตุการณ์เป็น ที่ยอมรับและศรัทธาของหน่วยงาน วงการวิชาชีพและสังคม โดยมีสถาบันที่ผลิตครูมีมาตรฐานและมีศาสตร์ในการดำเนินการอย่างเข้มข้น สอดคล้องกับงานวิจัยของนิรมล ตูจินดา (Tuchinda, 2014) ได้ทำการวิจัยเรื่อง อนาคตภาพหลักสูตรพลเมืองศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในทศวรรษหน้า (ช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2555 ถึง พ.ศ. 2565) ผลการศึกษาพบว่า อนาคตภาพหลักสูตรพลเมืองศึกษา สรุปได้ว่าในด้านปรัชญาของหลักสูตรเน้นการศึกษาเพื่อการดำรงชีวิตร่วมกันอย่างมีคุณภาพ ด้านคุณลักษณะผู้เรียนเป็นผู้มีจิตสำนึกในเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์มีเสรีภาพ มีจิตสาธารณะ ในขณะที่จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาเป็นไปเพื่อสร้างความเป็นพลเมืองที่มีวัฒนธรรมประชาธิปไตย ด้านรูปแบบและโครงสร้างหลักสูตรสร้างพลเมืองให้มีภาวะผู้นำมีจิตสาธารณะต่อการแก้ปัญหาสังคม ด้านสาระการเรียนรู้จัดสาระการเรียนรู้ให้เหมาะสมแต่ละระดับชั้น มีความเข้าใจการเมืองในระดับท้องถิ่น เข้าใจสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคม สอดคล้องกับจินตนา สุขเจ้านันท์ (Sujjanun, 2013) ที่ได้ให้ภาพอนาคตการศึกษาไทยไว้ว่าภาพอนาคตการศึกษาไทยที่พึงประสงค์จะต้องมีกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมจะเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการศึกษามากขึ้น จะเกิดการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้การพัฒนาสมองของมนุษย์

สอดคล้องกับ วิจารณ์ พานิช (Panich, 2012) กล่าวถึงการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 จะให้ความสำคัญกับสาระวิชา แต่ยังไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เพื่อทักษะการมีชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ 21 เพราะปัจจุบันการเรียนรู้สาระวิชา (Content หรือ Subject) เป็นการเปลี่ยนจากการค้นคว้าของนักเรียน โดยครูช่วยแนะนำและช่วยออกแบบกิจกรรมให้กับนักเรียนแต่ละคนเพื่อให้ นักเรียนสามารถประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของตนเองได้ ครูจึงเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกและเสนอเครื่องมือในการเข้าถึงองค์ความรู้ผ่านวิธีการต่างๆ โดยเฉพาะทางเทคโนโลยีให้เข้าถึงความรู้ได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวางเพื่อนำความรู้ที่ได้มาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนในห้องเรียน เรียกกระบวนการนี้ว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ (Active Learning) หรือการยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Student Centered)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

มาตรฐานการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในประชาคมอาเซียน ด้านการบริหารวิชาการ

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพหรือสอดคล้องกันในประชาคมอาเซียน รัฐในประชาคมอาเซียนควรจัดให้มีคณะกรรมการพิจารณาปรับหลักสูตรร่วมกันในภูมิภาค

2. การพัฒนาสื่อวัตกรรมการและเทคโนโลยีทางการศึกษา รัฐในประชาคมอาเซียนควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาสื่อวัตกรรมการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พร้อมกับส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความสามารถจัดสร้างหรือจัดหาสื่อวัตกรรมการและสื่อเทคโนโลยี มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสื่อการเรียนรู้ควรมีลักษณะเป็นสื่อดิจิทัล สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลาเพื่อเปิดกว้างทางความคิดและจินตนาการ เสมือนย่อโลกมาสู่ห้องเรียนได้ โดยสามารถสร้างแรงบันดาลใจกระตุ้นการเรียนรู้และการค้นพบศักยภาพของนักเรียน สื่อที่สามารถเรียนรู้และปฏิบัติได้จริง จึงเป็นการกระตุ้นให้ครูและนักเรียนได้สร้างนวัตกรรมใหม่ๆ

มาตรฐานการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในประชาคมอาเซียน ด้านการบริหารงบประมาณ

1. รัฐในประชาคมอาเซียนควรจัดทำแผนงบประมาณในระบบหรือรูปแบบเดียวกันโดยควรมีความสอดคล้องกัน เพื่อการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานด้วยหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ตามหลักสากล มีการนำระบบบัญชีเกณฑ์สิทธิมาใช้ตามมาตรการบัญชีของสากลเพื่อเป็นระบบเดียวกัน ในระบบการงบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในประชาคมอาเซียน

2. รัฐในประชาคมอาเซียนควรจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับความต้องการในการจัดการศึกษา และเพื่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีอิสระในการบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพ ด้านวิชาการเป็นหลักโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

3. รัฐในประชาคมอาเซียนควรมีระบบการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงิน สถานศึกษาควรยึดหลักธรรมาภิบาล มีการตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายเงินตามแผนปฏิบัติการประจำปีโดยมีตัวชี้วัดผลงาน ในรูปแบบเดียวกันหรือสอดคล้องกัน

4. รัฐในประชาคมอาเซียนควรเปิดโอกาสให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาควรสร้างความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ชุมชน ภาครัฐและเอกชนหรือบุคคลที่มีศักยภาพ เน้นการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย

5. รัฐในประชาคมอาเซียนควรดำเนินการจัดให้มีระบบเทคโนโลยีหรือโปรแกรมในการบริหารพัสดุและสินทรัพย์และควรจัดสรรอัตราบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่งานด้านพัสดุหรือจัดให้มีศูนย์กลางการบริหารพัสดุโดยใช้เทคโนโลยี เพื่อการบริหารทรัพย์สินของสถานศึกษา โดยมีระบบการรายงานผลที่ถูกต้องแม่นยำและมีประสิทธิภาพโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

มาตรฐานการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในประชาคมอาเซียน ด้านการบริหารงานบุคคล

1. รัฐในประชาคมอาเซียนควรกระจายอำนาจให้สถานศึกษาดูแลบุคลากรภายในสถานศึกษาของตน โดยมอบอำนาจในการดำเนินการสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในคัดเลือกผู้บริหารและครูที่มีคุณสมบัติ มีศักยภาพ ทักษะและความสามารถในการบริหารและในการจัดการเรียนการสอนมีความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการทำงานเป็นทีม

2. รัฐในประชาคมอาเซียนควรกระจายอำนาจในการจัดการอบรมพัฒนาบุคลากรทั้งในเรื่องความรู้ด้านบริหารสถานศึกษา ด้านวิชาการและการนิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรเพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาร่วมกัน

มาตรฐานการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในประชาคมอาเซียนด้านการบริหารงานทั่วไป

1. รัฐในประชาคมอาเซียนควรส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐานในประชาคมอาเซียนมีทิศทางการทำงานร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนที่ชัดเจนโดยกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในการปฏิบัติงานร่วมกัน มีการประชุมสำรวจปัญหาและความต้องการเพื่อนำไปสู่ประเด็นการพัฒนานักเรียนให้เต็มศักยภาพทั้งด้านวิชาการและคุณธรรม รวมถึงด้านสุขอนามัย สิ่งแวดล้อม

2. รัฐในประชาคมอาเซียน ควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการโอนหน่วยกิตเพื่อการเข้าศึกษาต่อ รวมทั้งกำหนดให้มีการแลกเปลี่ยนครูและนักเรียนในประชาคมอาเซียน

3. รัฐในประชาคมอาเซียนควรมีระบบการส่งเสริมและประสานงานด้านการจัดการศึกษา โดยมีการติดตามและจัดเก็บข้อมูลการสำเร็จการศึกษา การศึกษาต่อในระดับสูงของนักเรียน ตลอดจนการสร้างความร่วมมือด้านการจัดการศึกษาในรูปแบบต่างๆ โดยมีการประสานร่วมมือกันในประชาคมอาเซียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเรื่ององค์ประกอบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในประชาคมอาเซียน
2. ควรทำการวิจัยเรื่อง มาตรฐานบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในประชาคมอาเซียนโดยใช้เทคนิคการวิจัย Ethnographic Delphi Futures Research: EDFR

References

- Cheng, Yin Cheng. (1996). **School Effectiveness and School-Based Management : A Mechanism for Development**. Washington : The Flamer Press.
- Henry, M. (1983). **Structure in Fives Designing Effective Organizations**. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice - Hall Inc.
- Intraprasert, P. (2007). **The Components of Basic Educational School Management in the Next Decade**. Doctor of Philosophy Thesis Program in Department of Education Administration Graduate School Silpakorn University. (in Thai)
- Keni, L. Briggs and Pricilla, W. (1999). **School-Based Management**. 1999. [Online]. Retrieved August 30, 2018, from <http://www.rdc.udel.edu/pb9601.html>.
- Nanjatee, S. and Chuchart, W. (2017). “A Model of the 21st Century Desired Characteristics for Student Quality Development”. **Journal of Educational Administration SWU** 14(27): 10-20. [Online]. Retrieved May 20, 2019, from <http://ejournals.swu.ac.th/index.php/EAJ/>. (in Thai)
- Nuntawit, S. and Darbavasu, S. (2015). “The Administration Basic Education Model in the 21st Century of Secondary Educational Service Area Office 2”. **Journal of Educational Administration, Silpakorn University** 6(1): 214-226. (in Thai)
- Panich, V. (2012). **Academy for 21st Century Students**. Bangkok : Tathata Publication (in Thai)
- Siridhrungsri, P. (2009). **Research on Perspectives on Thai Education in the Next 10-20 Years**. Bangkok : Pimdeekarnpim Co. Ltd. (in Thai)
- Sujjanun, J. (2013). **Education and Community Development in the 21st Century**. Bangkok : Odian Store.
- Tuchinda, N. (2014). **The Scenario of Citizenship Education Curriculum at the Basic Education Level in the Next Decade (During 2012-2022)**. Doctor of Philosophy Thesis Program in Curriculum and Instruction. Faculty of Education Valaya Alongkorn Rajabhat University. (in Thai)
- Vimolsiri, P. (2016). **Twenty-Year National Strategy: Future of Thailand for Stability, Prosperity and Sustainability**. [Online]. Retrieved October 18, 2016, from http://planning.pn.psu.ac.th/plan_doc/procedure/docs_procedure/300_1498813858.pdf. (in Thai).